

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A nyomdászok sztrájkja

Ötödik napja állnak mozdulatlanul a budapesti nyomdák gép-kolosszusai, ötödik napja esendések a szedőtermek és ötödik napja nincs munka az expediciós szobákban: sztrájkolnak a fővárosi nyomdászok. A világváros idegölő utcáját nem harsogja teli az újságárus rekedt rikácsolása, a körutakon nem állja el az utat szenzációéhes tarka tömeg s az emberek arcára megint kiült a gyöttrő bizonytalanság rémképe: mi lesz ebből? Az lett-e, aminek napok óta suttogják és híresztelik: egész Csonkamagyarországra kiterjedő általános sztrájk, melyet újabb politikai elfordulás és megrázkódtatás bevezető akkordja gyanánt rendeltek a Moszkvával összeköttetésben álló bécsi „emigránsok”?

Legyünk higgadtak és tárgyilagosak. A sztrájk fogalmával és lényegével együtt jár erkölcsi létjogosultsága is. A munkás, aki megélhetésének és boldogulásának egyoldalul megállapított minimális feltételeit kéri, majd követeli munkaadójától, erkölcsileg igazolva van még akkor is, ha a követelésének biztosítására az egyetlen rendelkezésére álló erőszakos eszközhöz, az önként vállalt munka megszüntetéséhez, a sztrájkhoz folyamodik. Kétségtelen, hogy joga van hozzá, amint hogy joga van másnak is ahhoz, hogy anyagi helyzetét a tisztesség határain belül minél előnyösebben megállapítani igyekezzék. Ha csak eddig volna a dolog, higgadt tárgyilagosságtól vezetve azt mondanók: vizsgálja meg a kormány, melynek közvetítő közbelépése nemcsak indokolt, hanem szükséges is, mennyiben egyeztethetők össze a munkaadók és munkások közötti ellentétek, s iparkodjék sulyával és tekintélyével mindkét félt a kölcsönös engedékenységre rábírni. Jó alkalom ez a kormánynak arra, miszerint az évtizedeken át zsidó-járszalagon vezetett keresztyén munkásságnak bebizonyítsa, hogy a keresztyén Magyarország mindenik fiával egyformán bánik és minden polgárának sorsát kivétel nélkül szíven viseli.

De a fővárosi nyomdászoknak — a hírek szerint — az anyagiakon kívül más követelésük is van, ami szintén más elbírálás alá esik. Követelik nevezetesen, hogy a munkaadók ne alkalmazzanak más munkaerőt vállalatukban, mint aki a szociáldemokrata alapokon működő nyomdászszakszervezet tagja. Keresztyén szocialista, vagy nem szervezett munkás ne dolgozhassék az ő szakmájukban. Ez a követelés már nem gazdasági, hanem merőben politikai természetű és a legtárgyilagosabb kritika sem állapíthat meg felőle más következtetést, mint hogy *hijával van a jog-szerűség látszatának is*. Vagy lehet-e jogról szó olyan követelés felállításánál és

a másik félre való ráerőszakolni akarásnál, amely azt a másikat egyéni szabadságában korlátozza? A nyomdatulajdonos ne alkalmazhasson csak ilyen, vagy olyan politikai nézetet valló munkaerőt. Hol itt a munkára szerződő felek között a kölcsönösség és hol mindenekelőtt az egymás emberi jogainak tiszteletben tartása? A munkabérek felemelésénél a munkás munkerejének felfokozását állítja a mérleg másik serpenyőjébe, de mit állít ennél a követelésénél? S mert hiányzik az ellenszolgáltatás, hiányzik a követelés jogi alapja is. Hatalmi kérdéssé válik.

Mint ilyent pedig az emberi jogok és az egyenlő elbánás nevében határozottan vissza kell utasítani. Megengedhetetlen: hogy két szerződő fél közül az egyik olyan követeléssel álljon elő, amelyet a másik legelemibb emberi jogainak egyenes megcsufolása nélkül nem teljesíthet. S különösképpen megengedhetetlen, hogy ennek a követelésének érvényesítésére azt az erőszakos hatalmi eszközt vegye igénybe,

amelyet a társadalom éppen az általános emberi jogoknak minden téren való érvényrejuttatása szempontjából fogadott el jogosnak és megengedhetőnek. A munkásnak joga van élni, joga van megélkedéséért dolgozni, joga van megélhetését a törvényszabta keretek között biztosítani, de nincs joga akaratát, politikai hitvallását másokra ráerőszakolni...

Ha a nyomdászok sztrájkjának csak anyagi okai vannak, akkor a társadalom megértéssel és rokonszenvvel kíséri akciójukat és bizik abban, hogy a kormány bölcs tapintata és kellő erélye elliminálni fogja a munkás és munkaadó közötti ellentéteket.

De ha a sztrájk tulajdonképeni mozgatója a destruktív célzatú jogtalan politikai követelés, akkor az államhatalomnak teljes szigorával kell fellépnie vele szemben és egyszersmindenkorra lehetetlenné tennie, hogy ismét Buchinger Manók diktálhassák a keresztyén magyar munkásság társadalmi elhelyezkedésének körülményeit!

Az italmérési jogok revíziója

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, márc. 3. A nemzetgyűlés mai ülését féltenegy órakor nyitotta meg *Rakovszky István* elnök. Napirend előtt *Ferdinándy Gyula* volt belügyminiszter szólal fel. Kijelenti, hogy mintha a multkori beszédében a nemzeti hadsereg ellen beszélt volna, nem felel meg a valóságnak. Távol állott tőle, hogy a nemzeti hadsereget megsértse, mert Magyarország a nemzeti hadsereggel áll, vagy bukik. (Helyeslés)

Belitska Sándor honvédelmi miniszter ezt köszönettel veszi tudomásul.

Ezután folytatják az italmérési ügyekről szóló javaslat részletes tárgyalását.

A 6. szakasznál *Kerekes Mihály*, *Henczer István*, *Schandl Károly* és *Schlachta Margit* nyujtanak be módosítást.

Schandl kéri, hogy az italmérés a jövőben ne lehessen sztrájktauya.

A szavazásnál kitűnik, hogy a Ház határozatképtelen. Tíz perc szünet után újra szavaznak. *Kerekes*, *Henczer*, *Schlachta* módosítását elvetik, *Schandl Károlyét* elfogadják.

A 7., 8., 9., 10., 15. szakaszt változtatlanul, a 16. szakasznál *Haller József* módosítását fogadják el, hogy vonják meg az italmérési engedélyt attól, aki másokat ismételtlen lerészegít.

A 17. szakasznál kimondják, hogy 12 éven aluli gyermekek nem tűrhetők a korcukban. A 18—31. szakaszt változtatlanul, a 32. szakaszt *Erekly* módosításával fogadják el.

Ezután az egész törvényjavaslatot letárgyalják.

Elnök jelenti, hogy a szombati ülésen fog válaszolni *Hegyeshalmi Lajos* kereskedelmi miniszter, *Hornvánszky Zoltán* interpellációjára.

Legeza Pál a mentelmi bizottság előadója mentelmi ügyeket terjeszt be.

Szilágyi Lajos mentelmi ügyében, akinél a budapesti körletnyomozó osztályának egyik tagja megjelent s a szobaleánytól azt kérdezte, hogy *Szilágyi* lakásán tisztai értekezletek folytak-e, a mentelmi bizottság a mentelmi jog

megsértését látja s azért az iratokat át teszik a körlethez.

Drózy Győző 1920 szeptember 11-én Ónodra ment s azt látta, hogy a vonaton detektívek kísérik, akik a beszédét jegyzik. A mentelmi bizottság nem látja a mentelmi jog megsértését.

Madarász Zsigmond ellen a esendőrörs izgatás miatt feljelentést adott be, mivel egy népgyűlésen osztályellenes beszédet tartott.

A beidézett tanúk nem emlékeznek már a beszédre, így a mentelmi jog felfüggesztését nem tartja szükségesnek a bizottság.

K. Pethes László mentelmi jogának megsértését jelentette be, mivel Jászladányba való utazásakor egy vadásztársaságban levő részeg ember megfenyegette. A mentelmi bizottság szerint az ittas embert nem lehet beszámíthatónak venni, így nem forog fenn a mentelmi jog megsértése.

Friedrich István mentelmi ügyében, akit az udvarnagyi bíróság ki akar lakoltatni, úgy döntöttek, hogy az udvarnagyi bíróság kilakoltatási végzését felfüggesztik.

Bródi Ernő szerint a lakásügyek a lakáshivatalhoz, nem az udvarnagyi bírósághoz tartoznak. A Ház úgy határozott, hogy *Friedrich István* nem köteles addig kiköltözni, míg más megfelelő lakásról nem gondoskodnak részére.

Elnök ezután napirendi előterjesztést tett mely szerint a holnapi ülésen az italmérési illetékről szóló javaslat 3-szori olvasása, néhány mentelmi ügy, az állam és társadalom hatályosabb védelméről, a dohányjövédéki visszavételek büntetésének felemeléséről, a fegyveradóról és a gyújtóadóról szóló törvényjavaslatok tárgyalása szerepel napirenden.

Ezután az ülés véget ér.

A budapesti

körletparancsnok

Budapestről jelentik, hogy a kormányzó báró *Nagy Pál* altábornagyot megbizta a budapesti körletparancsnokság vezetésével.

Miket csinál a lakáshivatal?

Sokszor megszégyesítette már a Hajdúföld a debreceni lakáshivatal dolgait, de mindhiába: **Biró Jenő**, a 4 polgáris képesítésű postasegéd-tiszt még mindig a népjóléti hivatal élén áll és e hivatal kebelében van a lakáshivatal is.

Azok a botrányos állapotok, amiket éppen a lakáshivatal teremtett a múltban és amiknek szenvedő részesei voltak a háztulajdonosok és lakók ezrei, nem szűntek meg. Lappangó kelevény ez, mely még ma is fölfőfakad és csak a lakáshivatal eltörlésével fog megszűnni végleg.

Ez az eset, melynek szenvedő része **Sárközy Sándor** kereskedő, a Bundi-utca 16. sz. ház tulajdonosa, elrettentő példáját mutatja annak, hogy hova süllyed a jogtisztélet, ha szabadkőmíves érdekek mesterkednek közre. Akkor volt igaza az öreg „szellemi rokkant”-nak, mikor egyszer a tanácsülésen véletlenül kiköttantotta őszinte véleményét, hogy ez kommunista hivatal.

Szárason adjuk elő a tényeket, eléggé vérráfóraló a rettentő igazságtalanság ténye maga is.

Sárközy Sándor kereskedő végigszenvedte a világháborút, 4 évig volt katona, 8 hónapot szenvedett az olasz fronton is. Felesége 3 gyermekkel maradt itthon, vezette az üzletet, fizette az adót, hadisegélyt nem kapott. **Sárközy** már a háború előtt élére rakosgatta a garasokat, hogy elérhesse vágyai netovábbját: házat vegyen. Ez meg is történt 1919. szeptember havában; megvette a Bundi-u. 16. sz. házat, 1919. december 9-én a nevére is íratta. Az eladó dr. **Lencz Géza** egyetemi tanár (szkv. testvér!) volt. **Sárközy** szerződésben kötötte ki, hogy az eladó lakását 1920. március 1-én a vevő rendelkezésére bocsátja. Mikor eljött a kikötött határidő, **Lencz Géza** nem adta át a lakást; arra hivatkozott, hogy Honvéd-u. 9. szám alatti házába nem tud beköltözni, mert ott **Nagy József** tanár lakik és ő még nem kapott lakást.

Becsületes, keresztyén ember ez a **Sárközy**, nem szabadkőmíves, két hónapi haladékos adott **Lencz Gézának**. Eltelt a két hónap, sőt öt is, de **Lencz** testvér nem költözött ki a lakásból. **Sárközy** béketűrő ember, de 1920. szeptember 1-én türelmét vesztette és jogosan kérdezte **Lencz** szkv. testvértől: *meddig tart még a két hónap?* Erre dühbe gurult **Lencz** szkv. testvér és kijelentette, hogy most már azért sem adja át a lakást, hanem felajánlotta azt (mi jogon?) **Nagy József** tanárnak, a másik vakoló testvérnek, az ő lakójának.

Erre a békétűrését vesztett háztulajdonos, aki 8 tagú családdal szorong az anyósa Zugó-u. 8 sz. alatti lakásán már évek óta, megindította a kilakoltatási eljárást a szkv. **Lencz Géza** ellen és a lakbérleti bíróság ki is mondotta, hogy L. G. tartozik a lakást 1920. december 1-én átadni. De mi történt? A szkv. **Lencz Géza** addig kilincselte, míg a lakbérleti bíróság határozatát megmásították és oda-módosították, hogy dr. L. G. 1921. május 1-ig a lakásban marad.

Ugy állapodott meg a két szks. testvér, hogy lakást cserélnek: L. G. megy N. J. testvér lakására, N. J. pedig ment az anyósa házába a Szentannára, **Sárközy** meg ugy számított, hogy most már csakugyan beköltözhetik a saját tulajdonába.

De mi történt? Az utolsó pillanatban **Zoványi (Krausz) Jenő** elcsapott egyetemi tanár (szintén zenész, azaz hogy szks. testvér!) igényt jelentett be a lakásra és miután kiszabadult és visszatért a szks. társadalomba, mint hal a vízbe, *elrekviráltta egyszerűen azt a lakást*, mely — ha van szerződés, jog, törvény, igazság, becsület és tisztesség Csonka-Magyarországban és Debrecenben! **Sárközyt**, a háztulajdonost illeti! De hát van-e?

Sárközy még a múlt nyáron megszerezte a lakásigazolványt és meg is kapta, be is jelentette igényét a saját tulajdonát képező Bundi-u. 16. sz. házban levő lakásra. Még a múlt év szeptember havában bekérték tőle a lakásigazolványt, be is adta. Ez év január

24-én megint megidézték a lakáshivatalba, hogy a lakhatási engedélyt nyújtsa be. **Sárközy** megszerezte és beadta. Február 15-én erre megkapta a lakáshivatal január 28-áról keltezett végzését arról, hogy az általa igényelt lakást a lakáshivatal **Zoványi (Krausz) Jenő** elcsapott egyetemi tanárnak utalta ki.

Most már tudjuk, miért akarják mindenáron kiturni a főispáni székéből **Hubert Ottót**. Nyeregbe akar ülni a a szabadkőmíves mafia! Legyen résen a polgárság: itt vannak a házások, már bontják is a jogrend hajlékának a a falát.

A tisztviselők és a tisztviselők fogyasztási szövetkezet debreceni csoportjának vezetősége

Megtörtént. Eben gubát cseréltünk.

Nagyszerű vezetés alatt áll most a „Köz-tisztviselők Fogyasztási Szövetkezet”-e és ezzel kapcsolatban a tisztviselői étkezde. A vezetők nem mások, mint a gyászosan leszerepelt közalkalmazottak beszerzési csoportjának vezető emberei közül azok, kik annak idején oly nagyszerűen gondoskodtak a közalkalmazottakról és oly nagyszerű üzleteket kötöttek. De mit is csodálkozunk azon, hiszen ezek az urak nemcsak a beszerzési csoportnak voltak a vezetői, de igazgatósági tagja a „mogendovid” csillaga jegyében született „Köz-tisztviselők jóléti szövetkezetének” és a „Kiskereskedők fűszerkereskedelmi részvénytársaságának”, hol mindenütt vezető csillagjuk jegyében paroláztak és paroláznak szöröskezü vérszopó barátjaikkal.

Ezek a vezető emberek, kik most már biztonságban érzik lábuk alatt a talajt, szinte dictatorszerűen ráparancsolnak tisztviselő étkezdében étkező tisztviselőkre. **Succi** mester művészetére akarván őket megtanítani, hogy ne merjék az étkezdében megvitatni anyagi helyzetük jobbítását.

De hogy is várhatnók ezt, mikor napról-napra rosszabb és rosszabb ételeket adnak a tisztviselők elé és amellet oly görcsösen ragaszkodnak az étkezde vezetéséhez. Ennek bizonyítására szabad legyen felhozni, hogy február elején kijelentették, hogy az üzemre januárban ráfizettek és ha február 15-én a számadások deficitet fognak mutatni, március 1-re felosztják az étkezdét. Ezt látva a tisztviselők, saját házi kezelésükbe akarták venni ezt. — Ekkor történt, hogy ukázszerűen megbiztunk egy tisztviselőt a konyha ellenőrzésével és még azzal is, hogy minden oly mozgalmat, mely az ő működésüket bírálat tárgyává tenni akarja, jelentse be a szövetkezet igazgatóságához, mely nem áll másból, mint ő belőlök, a volt beszerzési csoport vezetéséből. Ez a mozzalom pedig könnyen megtörténhetik, mikor nap-nap után ebéd és vacsora üres főzélékből áll. Ez pedig nem a konyha hibája, itt nem a konyhára kell vigyázni, hanem arra, hogy minden ott étkező tisztviselő után, rendszeren kiadják a naturáliákat, mert hisz mindenki tudhatja, hogy kevés tápértékű anyagból nem lehet jót előállítani.

Ezek az urak összetévesztik a jogot a kötelességgel. Ezek az urak államot akarnak csinálni az államban és akkor, amikor meg van

engedve a szólásszabadság, kosarat akarnak tenni az agyonsanyargatott tisztviselők számára.

Ezek az urak vagy nem olvasták az 1920. évi március 31-én megjelent „Igazságügyi közlöny” 3. sz. 2000 M. E. rendeletet, mely benne van még az ugyanabban az évben megjelent „Pénzügyi Közlöny” 7. számában és a „Budapesti Közlöny” 51-ik számában, mely ugy rendelkezik, hogy „a közszolgálati alkalmazottak közül azok részére, kik nem vezetnek háztartást, a szükséghez és lehetőséghez képest étkezők létesítenek, ahol az illetők a kedvezményes áru tüzelőanyag megfelelő része ellenében mérsékelt áru ebédet és vacsorát kapnak” vagy pedig ezt a rendeletet félre akarják magyarázni.

Nem uraim, itt hiába minden okoskodás, ez a rendelet nem jogról, de kötelességről beszél s így nincs joguk a tisztviselőkkel szemben diktatoriként fellépni, szánják és bánják meg bűneiket, vallják be azokat illetékes helyen és amikor minden tisztázódik, vonuljanak félre, mert ezt követeli a morál. —o—i.

Revideálják a török békét

Mezopotámia arab királyság lesz?

Róma, márc. 3. Londonból jelentik, hogy **Lloyd George** azt tanácsolta **Kalogeropulusz** görög miniszterelnöknek, hogy a görög követeléseket csökkentse. Ebben az angol kívánságban az angol kormány esendes hozzájárulása rejlik a sevrési békeszerződés revíziójához.

A Szmírnából érkezett hírek, valamint a török előterjesztések következtében a görög offenzívát felfüggesztették.

London, febr. 28. — A két török küldöttség között nincs teljes egyetértés. **Tewfik** pasa valószínűleg csak konstantinápolyi kollégájának kíséretében fog a konferencia előtt megjelenni, míg **Bekir-Samy** bei azt kéri a konferenciától, hogy őt a konstantinápolyi küldöttségtől elkülönítve hallgassa meg.

A szövetségesek válasza erre a kérdésre eddig még ismeretlen. **Fajzal** emir meghallgatást kíván a londoni konferenciától. Az angol közvélemény különben nem kíván többé 30—40 millió fontot évenként Mezopotámiáért kidobni, s arra törekszik, hogy a Tigris és Eufrat közötti terület mielőbb kiürítettessék. — Az angol kormány szándéka az, hogy csapatait visszavonja, olyan politikai organizációt akar azonban az országban visszahagyni, amely az anarchia lábrakapását megakadályozza. Anglia e végből külön arab királyságot akar alapítani Mezopotámiában, amelynek csak Bagdadban magában négy trónkövetelője van eddig, és pedig **Husein** király két gyermeke, **Abdullah** és **Fajzal** emírek és két arab törzsfőnök.

Előreláthatólag **Fajzal** emir kerül ki győztesen a trónkérdésből.

London, febr. 28. Mint hivatalosan jelentik, a két török delegáció közös előterjesztést tett a londoni konferenciának és egyértelműen követelik a sevrési békeszerződés revízióját. Ez akció még nem jelenti az angorai küldöttség és a konstantinápolyi bizottság közötti teljes megértést.

A nyomdász-sztrájk

Budapest, márc. 3. (Nemzeti St. tel. jel.) A nyomdászsztrájkban ma valószínűleg meglesz a megegyezés. A holnapi nap folyamán már a lapok is megjelennek.

Magyar segítséget kér Románia a vörösök ellen

Erdélyt visszakapjuk?

Budapest, márc. 3. (Nemz. Sajt. tel. j.) A Szabadkán megjelenő magyar lapok közlik, bukaresti híradás nyomán: A románok a bolsevisták esetleges tavaszi offenzívájára való tekintettel nagy akciót indítottak a bolsevisták ellen. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint a románok a lengyeleken kívül Magyar-

ország hadseregére is számítanak Erdély visszazáradása fejében.

A román trónörökös politikusok kíséretében a legszigorubb inkognitóban Budapestre utazott, hogy a magyar kormánnyal tárgyalásokat folytasson. A *Nemzeti S. I. a hirt jenn-tartással közli.*

NAPI HIREK

Lemondott

egy kurzus-direktor, akit a mindenható és kissé nem egészen világos szereplésű vörösgombos Krausz Simi tett stilszerűen bankjának kirokátába — családok gyanánt. Lemondott, mert „áthidalhatatlan világnézetű ellentétek” választják el őt a hatalmas bankvezértől... Különös az, hogy félreállt a háttérből előrangigált kirakati keresztyén, hanem az, hogy másfélvezendős „emberirtó” uralma után a keresztyén nemzeti gondolatnak már most kellett félreállni. Már most, amikor pedig csak messziről hallatszik még a földalatti csatornák vándor patkányainak roham-víjjogása, amikor még csak hiszik a hitvány férgék, hogy utóiját rugja halálos ellenségük. De az alkalmi direktornak sietve mennie kellett, mert a világnézetű ellentétek most már áthidalhatatlanokká váltak. Jönnek a hangok, jön az ő világuk. Nem kell átlátni többé, elő a valódi mézzel!... Ebből az egyetlen nem nagy jelentőségű eseményből is látható a keresztyén magyar: milyen igaz és őszinte a zsidóság hazafias mellyeregetése, milyen a báránybőrbe bujt farkasoknak igazi, el nem leplezett ábrázata. Tudhatná, ha annyi keserves és szomorú tapasztalat után megtanulna már egyszer tisztán látni és gondolkodni...

— **Milotay a keresztyénpártban.** Budapestre jelentik, hogy Milotay István, Debrecen I. kerületének nemzeti gyűlési képviselője bejelentette a keresztyénpártba való belépését.

— **Az új körletparancsnok megérkezett.** Kratochwill Károly vezérőrnagy, a debreceni katonai körlet új parancsnoka Debrecenbe érkezett.

— **A hősök mauzoleuma.** A tanács régebben megbízást kapott a közgyűléstől, hogy a hősök temetőjében névtelenül eltemett hősök részére egy mauzoleumot építtessen. A tanács annak idején a mauzoleumra 150 ezer koronát becsült évi költségvetésébe. A mostani viszonyok azonban olyanok, hogy a 150 ezer korona az építkezésre kevésnek bizonyult, többet pedig nem képes erre a célra adni a város, így a mauzoleum felépítését beláthatatlan időre kell elhalasztani. Éppen erre való tekintettel a tanács a legközelebbi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a mauzoleum ügyét vegye le a napirendről.

— **Megint becsukták a Dóczyt.** A felsőbb leányiskolát vörheny járvány miatt 21 napra újra becsukták. Most az iskola igazgatója értesítette a tanácsot, hogy a tisztviselő orvos javaslatára a fertőtlenítés megejtése után a felsőbb leányiskola összes tantermeit ki kell mosni. A bejelentést a tanács tudomásul vette.

— **Katonaság a városházán.** Tudvalevő, hogy a városháza Kossuth-utca felőli emeletét a katonaság a hadbiztonság számára foglalta le. Ezáltal a városi hivatalok összeszorultak. Tekintettel arra, hogy a városnak égetően szüksége van a lefoglalt irodahelyiségekre és minthogy a kaszárnyákban elhelyezhetők már a hadbiztonság irodái, átiratot intéz a tanács az új körletparancsnokhoz, melyben kéri, hogy a lefoglalt irodahelyiségeket mielőbb ürítse ki s azokat adja vissza a tanácsnak.

— **Agyonütötte a fa.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délelőtt a halápi erdőben. A fakitermelésnél dolgozó munkások közt javában folyt a munka, mikor az irtásnál dolgozó Kulín Imre 43 éves kismarjai születésű borbélysegédre rázuhant egy tölgyfa hatalmas törzse. A lezuhanó fa oly szerencsétlenül esett Kulínra, hogy holtan zuzta össze. A csendőrség értesítette a rendőrséget az esetről. A szerencsétlenül járt fodrászt pedig holtan szállították be a kózkórház hullaházába. A csendőrség megindította a vizsgálatot, az irányban, hogy vajjon kit terhel a felelősség. Az esetről egyidejűleg értesítették a kismarjai előljárókat is.

— **A kath. egyházi vegyeskar** ma, pénteken este pont 6 órakor dalorát tart a rom. kath. elemi iskolában.

Kényszerrendszabályok a németek ellen

Német területek megszállását tervezik

London, márc. 3. Politikai körökben a helyzetet rendkívül komolynak tartják. Valószínű, hogy a szövetségesek ultimátumot intéznek a német delegációhoz. A lengyelek állítólag már megbízást kaptak az antanttól, hogy csapatok vonuljanak be német területre.

Páris, márc. 3. A Havas ügynökség jelenté Londonból: A keddi tárgyalások főeseménye a szövetségesek egyöntetű határozata, hogy a német ellenjavaslatokat egyáltalában nem hallgatják meg többé.

Páris, márc. 3. A konferencia első ülésén Lloyd George értesítette a szakértőket, elsősorban Foch marsallt, hogy minden eshetőségre legyenek felkészülve.

A Reuter iroda úgy értesül, hogy ha a németek nem fogadják el az antant követeléseit s nem változtatják meg jóvátételi ellenjavaslatukat, akkor a szövetséges államokba bevitt német áruk ötven százalékát levonják, továbbá vámvonalat állítanak fel, amely Rajna balpartját a többi német részekről elválasztja, a Rajna jobb partján levő német szénbányákat pedig megszállják, végül Németországot blokádnál veszik.

London, márc. 3. (A Nemz. St. t. j.) A mai ülésen a pénzügyi bizottság jelentését olvasták fel, mely szerint a német ellenjavaslatok elfogadhatatlanok.

— **A macsi földre reflektálókhoz!** Felhívtnak azon debreceni és balmazújvárosi gazdák, kiknek a Steinfeld-féle macsi földből az altruista bank által föld adatik, hogy folyó évi március hó 5-én reggel 8 órára Macson a helyszínen legyenek s vigyenek magukkal karókat és egy-egy darab léceket.

— **A muzeumi bizottság ülése.** A muzeumi bizottság nem a szombaton délelőtt, hanem ma pénteken délután 4 órakor tartja ülését a Csokonai-kör illesztérmében. — Tárgysorozatán az államségély és a Déri-muzeum ügye szerepel.

— **Új iparendelvények.** A tanács a jog és pénzügyi bizottság javaslatára a következőket: Balogh Istvánné gyermekruha készítés 100 korona, Kelemen József férfi és női szabóság 500 korona, Porcsalmi Ernő ruha és kelmefestés 100 korona, Berkovics Bernát kézmű és rövid áru árusítás 1000 kor., Grossmann Abrahámné zsidóruha ipar 200 kor., díjak lefizetése mellett iparendelvényt adott.

— **Holnap délelőtt jelenik meg** a Családi Kör Színházi-Híradó szenzációs új száma 24 oldal terjedelemben temérdek új illusztrációval nagy meglepetésekkel. A esoda olcsó lap 5 koronáért mindenütt kapható. Bővebbet lapunk holnapi számában.

— **Lopás.** Borbély Sándorné Vízó Zsuzsanna debreceni lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy az éj folyamán ismeretlen tettesek kövér libáját ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvajok ellen.

— **A Csokonai színház villanyvezetékei rosszak.** A Csokonai színház igazgatója és a világítási vállalat vezetősége bejelentette a tanácsnak, hogy a Csokonai színház villanyvezetékei rosszak s az állandóan előálló rövidzárlatok következtében azok közveszélyesek is. Ezeket a vezetékeket ugyanis a debreceni királynapi szerelők fel s azok horganyból készülték, melyeknek nagyrésze már kicsérélésre vár. Minthogy a színház bérbeadási szerződés 20 és 21 §-a kimondja, hogy a vezetékek javítása a város terhére eszközlendő, ennélfogva a kulturatanácsnak bejelentette a tegnapi tanácsülésen, hogy Csokonai színház villanyvezetékeinek kicsérélése 32,532 koronába kerül. A javításra s a vezetékek kicsérélésére vonatkozólag azonban még érdemi döntés nem történt.

Nagytakarítás a sajtóban

Budapest, márc. 3. (Nemz. St. tel. jel.) A Társadalmi Egyesületek Szövetsége március 6-án a fővárosi Vigadóban a sajtókérdésről nagy gyűlést tart. A gyűlésen elfogadott határozati javaslatot küldöttség fogja átadni a Kormányzatnak és a miniszterelnöknek.

Követelik a forradalmat felidéző bűnösök elleni eljárás megindítását, a bűnös lapok megbüntetését, független sajtóbírószág felállítását, új sajtótörvényt és az újságírásnak képesítéshez való kötését.

A tőzsde.

Budapest, márc. 3. A valutapiacra ma is lanyhaság volt érezhető, a zürichi jegyzés miatt a piac tartózkodó volt. Napoleon 13:50—45, dollár 430—27, francia frank 32:10—31:75, márká 713—10, lira 16:30—16:70, lei 575—80, sokol 564—62, osztrák korona 0:65—66, lengyel márká 0:47—45, korona dinár 10:70.

Zürich, március 3. Magyar korona 140.

— **Lakásokat keresnek a közigazgatási tanfolyam hallgatói.** A Debrecenben március hó közepén megnyíló községi közigazgatási tanfolyam hallgatóinak elhelyezésére nagyobb számú hónapos szobákra lenne szükség. Felkérem Debrecen szab. kir. város hazafias közönségét, hogy é célra alkalmas nélkülözhető szobáit a bérösszeg, vagy esetleg kívánt más ellenszolgáltatás megjelölésével a tanfolyam igazgatójánál (Vármegyeház I. emelet 25. ajtó) szóval vagy írásban sürgősen bejelenteni sziveskedjék. — **Az igazgató: óg.**

— **A nagytemplomi merénylet gyanúsítottja szabadlábon marad.** Ismeretes, hogy a rendőrség K. Gy. gazdaszt a nagytemplomi oesmány merénylettel gyanúsítva letartóztatta, akit átkísértek az ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatást elrendelő végzést hozott, ami ellen K. Gy. védője, Dr Kovács Ferenc ügyvéd felfolyamodást jelentett be. A debreceni kir. törvényszék vádtanácsa helyt adott a felfolyamodásnak, s mivel semmi pozitív terhelő adat nem merült fel K. Gy. ellen, sőt alibit bizonyított, azonnal szabadlábra is helyezte. A kir. ügyész ez ellen felfolyamodást jelentett be a kir. táblához. A kir. tábla tegnap foglalkozott a szabadlábrahelyezés ellen beadott felfolyamodással s helybenhagyta a kir. törvényszék döntését. Igy K. Gy. továbbra is szabadlábon marad.

— **Magyar köztisztviselők Fogy. Szövetkezetének közleményei.** A kedvezményes ellátásra nem igényjogosult városi vállalatok alkalmazottai és nyugdíjasai lisztjüket mai naptól kezdve Pénzügyipalota földszint 12. sz. a. kiválthatják. — Márciusi árjegyzésünket tagjaink figyelmébe ajánljuk. Gyümölcsiz 58 kor. Rizs 62 kor. datolya 65 kor, bab 12 korona kilogramonként és gyufa, valamint mindennemű fűszerárak fiók árúdnkban korlátlan mennyiségben kaphatók.

— **Az iparos tanoncok vizsgája.** A kulturatanácsnok bejelentette a tegnapi tanácsülésen, hogy az iparos tanonc iskola igazgatójának jelentése szerint március 24-én lesz az iparos tanoncok vizsgája. A bejelentéssel egyidejűleg kéri az igazgató a tanácsot, hogy delegáljon a maga részéről is valakit a tanoncok vizsgájára. A tanács a bejelentést tudomásul vette.

— **A Máv. és a Város rekompencziós üzlete.** A Város és a Máv között egy nagyobb szabású rekompencziós üzlet fog köttetni, mely üzletkötésből kifolyólag komoly tárgyalások folynak a Máv és a Város között. Értesülésünk szerint az üzlet mindkét fél részére igen kedvező lenne.

— **A DEAC tennispályája.** A DEAC vezetősége még a múlt év nyarán kérte a tanácsot, hogy a Nagyerdőn levő s a város tulajdonát képező tennispályák egyikét bocsássa az egyetemi atletikai club rendelkezésére. A tanács a kérelemnek helyt adott s a városi térképen feltüntetett 5. sz. s a város tulajdonát képező nagyerdei tennispályát az 1920—21. 22. évekre 100—100 korona jogelismerési díj ellenében a DEAC rendelkezésére engedte át.

— **A református főgimnázium mozgókép előadása.** Folyó hó 5—6-án szombaton és vasárnap Eötvös József báró világhírű regénye, a „Karthauzi” 5 felvonásban. Belépőjegy ára 5 korona. Jegyek kaphatók a főgimnáziumban és előadások előtt ugyanott a pénztárnál. Előadások kezdete 3, háromnegyed 5, és fél 7 órakori Csak tanulók látogathatják.

Hogyan él a „magyar szent korona gyöngye“?

Levél a felszabadult Fiuméből

Fiume. febr. 28. Fiume tehát szerencsésen megszabadult kormányzójától... Mikor az *Andrea Doria* első ágyulövése bevágott a kormányzósági palotába és a hős Gabrielét valami gipszfigura megsebesítette, csak hosszas keresés után akadtak rá emberei a polgármester pincéjében. Mit tettek egyebet? Hatalmas kötetet erősítettek fejére, s úgy vitték ki a nép elé a palota erkélyére. Néhány nap múlva ismét megszólalt az ágyuk, s Gabriele hős ismét „megsebesült“. Es ismét valamelyik pincében bujkált, mikor a többek között két hölgy kereste fel, akik oly energikusan adták értécsére álláspontjukat, hogy a költő-államférfi elhatározta a város átadását... Alig néhányan vannak Fiumében, akik sirnak D'Annunzio után és a városból való kivonulása is csak előre megrendelt komédia volt, amelyen a Nemzeti Tanács csak kényszerűségből vett részt. Mindenki föllelegzett, mikor D'Annunzio arditíjainak sorfala között a várost elhagyta...

— Most 2000 karabineri látja el a város közbiztonságát, anélkül azonban, hogy tényleg biztonságot nyújtanának. A város jellegi dílapotát csak *anarchidnak* lehet nevezni. Dr. Grossich ideiglenes kormányzósága nem tudja magát tartani, talán míg e sorokat írom, össze is omlik. Ebben az 50 ezer lakosú városban ma nem kevesebb, mint 10 politikai párt működik: a d'annunzionisták, a zancellisták, a horvát gothardisták, a zascisták, a szocialisták, a köztársaságiak, a nemzeti demokraták, a klerikálisok, a mérsékelték és az olasz néppártiak. Ezek a pártok nemcsak szóval harcolnak egymás ellen, hanem tettekkel is és nem mulik el éjszaka, amelyen nem lehetne eldobbott kézigranátok robbanását hallani. Hymódon már sok karabinieri is elpusztult.

— Ehhez járulnak a pénzügyi nehézségek. Néhány nap óta a kereskedők vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon kis összegekben fogadják el a jugoszláv pénzt, pedig csakis a kis emberek birtokában van olyan pénz. Csak lírát akar mindenki, a bankoknak azonban lírájuk nincsen, vagy nem akarják kiadni. Legutóbb egy líráért 16 jugoszláv koronát adtak. E mellett az élelmiszerek is hihehetlenül drágák. Egy kilogramm alma például 125 koronába kerül és semmi kilátás sincs arra, hogy ez a helyzet megváltozzék. Nincs kereskedelem, nincs üzlet, nincs hajó a kikötőben és nincs vasút Magyarország felé. Nem csoda, hogy mint Triesztben, *itt is visszagondolnak már az emberek a régi jó időkre és nem ritkán hallani az utcákon a magyar himnusz hangjait...*

— A jugoszlávok márciusban fognak Susákba bevonulni és megkezdődnek a tárgyalások a Baross kikötő fölött. Most fognak csak a komplikációk előtérbejutni. Már arról beszélnek hogy a közel jövőben egy amerikai hadihajó jön Fiuméba és itt rendet fog teremteni, mert úgy látszik, hogy Olaszországot Fiume sorsa egyre kevésbé érdekli. Hisz elég más kikötője is van, azonfölül nyugtalanság van az országban és kevés pénz. Röviden: az olasz kilátások Fiuméra majdnem a semmivel egyenlők...

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
Pénteken bérletszünetben a Fekete pilangó kerül színre.

XA-XA. Amerikai dsungel bűnügyi történet első részét a legnagyobb elismeréssel fogadta az Uránia közönsége úgy, hogy a XA-XA évekre kiható emlékezetes sikert aratott. Jegyelővétel.

A gyémánt palota bűnügyi történet 5 felvonásban az Apollóban.

Olaf Pönnis és Clara Wieth főszereplésével a Pusztító Vész című 5 felvonásos drámát mutatja be ma az Arany bika mozi.

SPORT.

Keletmagyarország válogatott csapata az MLSz B. válogatott csapatával fog játszani április 23-án, ugyanakkor, amikor a magyarosztrák válogatott csapat játszik. A mérkőzés Debrecenben lesz.

Petrasovszky a Mac-ban. Petrasovszky Leó, a NyTVE kiváló atlétája, — mint a Nemzeti Sport-ból olvassuk — átlépett a MAC-ba. A tehetséges atlétát jól ismeri Debrecen; itt aratta első nagyobb sikereit, különösen a táv- és magasugrásban, de a súly és sprintszámokban is veszélyes ellenfél volt. Petrasovszkynak csak előnyére válik a szimpatikus MAC-ba való be lépés.

MEGHIVÓ.

A Debreceni Vas és Rézbutongyár Rt.
XIV. ÉVI
rendes közgyűlését

1921. év március 19-én, délután fél 5 órakor Debrecenben a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. helyiségében (Szt. Anna-utca) tartja meg, melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghívottnak azon figyelemzettel együtt a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank debreceni pénztintézet pénztáránál 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg le kell tenniük.

Az évi mérleg és az erre vonatkozó összes adatok, társaságunk üzleti helyiségében (gyártelep) az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése, az 1920. évi zárszámadás előterjesztése, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A felmentés megadása iránti intézkedés.
4. I. felügyelőbizottsági tag helyének, választás utján való betöltése.
5. A felügyelőbizottság 1921. évi tiszteletdíjának megállapítása.
6. Indítványok.

Az igazgatóság,

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59. szám alatt

Sókiosztás.

A hatósági sósógy 50dik szelvényére kettő kgr. darált sót lehet vásárolni annál a kereskedőnél, hol a sósógy elő van jegyezve.

A só ára esomagolás nélkül kgr. kint 11 korona.

Csomagolásért kgr.-onként 40 fillér számítható fel.

Kereskedők jegyekre szükséges mennyiségben felül 25%-al több sót vehetnek. E mennyiséget jegy nélkül hozhatják forgalomba.

A sósógy 50dik szelvénye máre. 26-ig érvényes.

Beváltott jegyeket április 2-ig lehet elszámolni.

Debrecen, 1921 március 3.

Közélelmezési ügyosztály.

Konyhakertésznek

kiválóan alkalmas 950 □ öi területű föld rajta jó készületű lakóházzal, gyümölcsfák és kuttal a Tócskertenben eladó.

Alkalmi vétel! Cím a kiadóban. Ára 200,000 kor.

HIRDETÉSÉT

d. u. 2 óráig adja be a

„HAJDUFÖLD“

kiadóhivatalába Piac-u. 59., ha azt akarja, hogy másnap

ezren és ezren olvassák.

Tuskófa

valamint Bükkfa boksa, szén vagonáté-
lekben kapható

Polyánszky Orest
tűzifa és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut I.B. Telefon 181.

Köztudomásu!

hogy aranyért, briliánsért
és hamis fogért a legmagas-
sabb napi árat fizetem

Benedikt Jenő

aranyműves és ékszerész
Verbőczy-u. 2. sz. Iparkamara.

MAKULATUFA PAPIR

különként kapható lapunk kiadóhivatalában
Piac-utca 59.

TAKARMÁNY

Répmagvaim

Németországból friss minőségben beér-
keztek a legolcsóbban kaphatók, mint

Sárga Eckenborfi

Vörös Eckenborfi

Sárga Oberborfi

Sárga olajbogyó alakú

Vörös Mamuth óriás

Fehér takarmány cukor és
Cukorrépa gyári

Azonkívül plombozott lucerna és löher-
magvak, olasz seprű cirok, Konyhakerti
és virágmagvak nagyban és kicsinyben

ROTTSEER DEZA cégél Debreczen
Kossuth utca.

Ákác tuskók

torzolására utalvány váltható a nagy-
erdei erdőhivatalnál 100 korona ür-
méterenkénti tóár előzetes lefizetése
mellett. Torzolás helye a Nagycse-
rén az erdőgondnokságnál jelöltetik
ki. A kiváltott mennyiség egy nap
alatt kitermelendő és elszállítandó,
Debreczen, 1921 február 28.

Erdőhivatal.

Apró hirdetések.

Házheiyak

részleffizetésre eladók a
vágóhid mellett villamos
és kőut mentén, Bihari-
utcán 200—300 négyszög-
öl területekre felosztva,
amelyeken azonnal épít-
kezni lehet, építkezésig
pedig veteményezésre is
alkalmas. Érdeklődők je-
lenkezhetnek — Gazdák
Bankja Kossuth-u. 17.

Niessner Aladár

okleveles mérnök
magánmérnöki iro-
dáját a püspöki bér-
palotában Hatvan-u.
I. II. kapu, III. em.
43. sz. a megnyitotta.

Kompetenciát

veszek magas áron. Ér-
tekezni Csillag-u. 26.

Eladó

7 hold szántóföld gabo-
nával bevettve város alatt
Sámsoni sorompó mellett
kőut mentén. Értekezhetni
Gazdák Bankja. Kossuth-
utca 17.

Aranyat

mindenféle ezüstöt, brili-
ánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u.
2. szám. I. emelet.

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

Révary és Altmann

szűsők, Plao 42. Pannónia 40
let. Bármilyen eszákába vágó
munkákat pontosan és juba-
nyosan készítenek.

Bélyegzőgyár

és vésointézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Koros Sándor

terfi-szabó huzalban Piac-u. 69.
Baját készítésű elegáns terfi
öltönyök kaphatók.

Rikkancsok

felvételnek fix fize-
téssel és jutalékkal
lapunk kiadóhivatalában

Posztóhulladékot,

mosott rongyokat, apró
vászonarabokat, ócska
és új zsákvasznakat, pok-
róc és pokródarabokat,
vásárol Libánci, Péterfia
utca 4.